

Webinar Hervormingsagenda Jeugd #1

23 april 2024

Uitvoering van de Hervormingsagenda

- Gemeenten en regio's zijn samen met hun partners voortvarend aan de slag met de uitvoering van de Hervormingsagenda Jeugd.
- Dat is een forse opgave; enerzijds vanwege de breedte van het traject, anderzijds omdat dit ziet op het realiseren van diverse grote veranderingen met diverse afhankelijkheden.
- De VNG biedt gemeenten en regio's ondersteuning.
- Met gebruikmaking van de inzichten uit het Startfoto-traject zal worden nagegaan hoe in dat aanbod meer focus kan worden gecreëerd. Tot het aanbod behoren in elk geval webinars, handreikingen en het meer systematisch delen van goede praktijkvoorbeelden.

Waarom dit webinar?

- De komende tijd organiseert de VNG enkele webinars om te voorzien in de informatiebehoeften. Suggesties voor onderwerpen zijn welkom.
- Vandaag:
 1. Het grote verhaal van de Hervormingsagenda
 2. De startfoto's en het vervolg
 3. De deskundigencommissie en kabinetsformatie.

De Hervormingsagenda Jeugd, het gehele verhaal

Agenda, de gewenste beweging

1. Aan de slag met de Hervormingsagenda

- a) Veranderingen als gevolg Hervormingsagenda
- b) De thema's van de agenda
- c) Implementatieplan en handreiking uitvoering maatregelen

2. De Startfoto's en het vervolg

- a) Startfoto, aanleiding en functies
- b) Startfoto, proces
- c) Overall beeld
- d) Bevindingen
- e) Vervolgstappen
- f) Risico's & obstakels buiten invloedssfeer gemeenten en regio's

3. De (financiële) afspraken van de Hervormingsagenda

- a) Het afsprakenkader Rijk-VNG
- b) De rol en opgave van de deskundigencommissie
- c) Voorjaarsnota & kabinetsformatie

Aanleiding Hervormingsagenda: sterk toegenomen gebruik & kosten van de jeugdzorg

Doel Hervormingsagenda:

- 1. Versterken van de kwaliteit en effectiviteit van hulp
- 2. Beheersing / terugdringen van de sterk oplopende kosten, duurzaam betaalbaar stelsel

1a. Veranderingen als gevolg Hervormingsagenda (1/2)

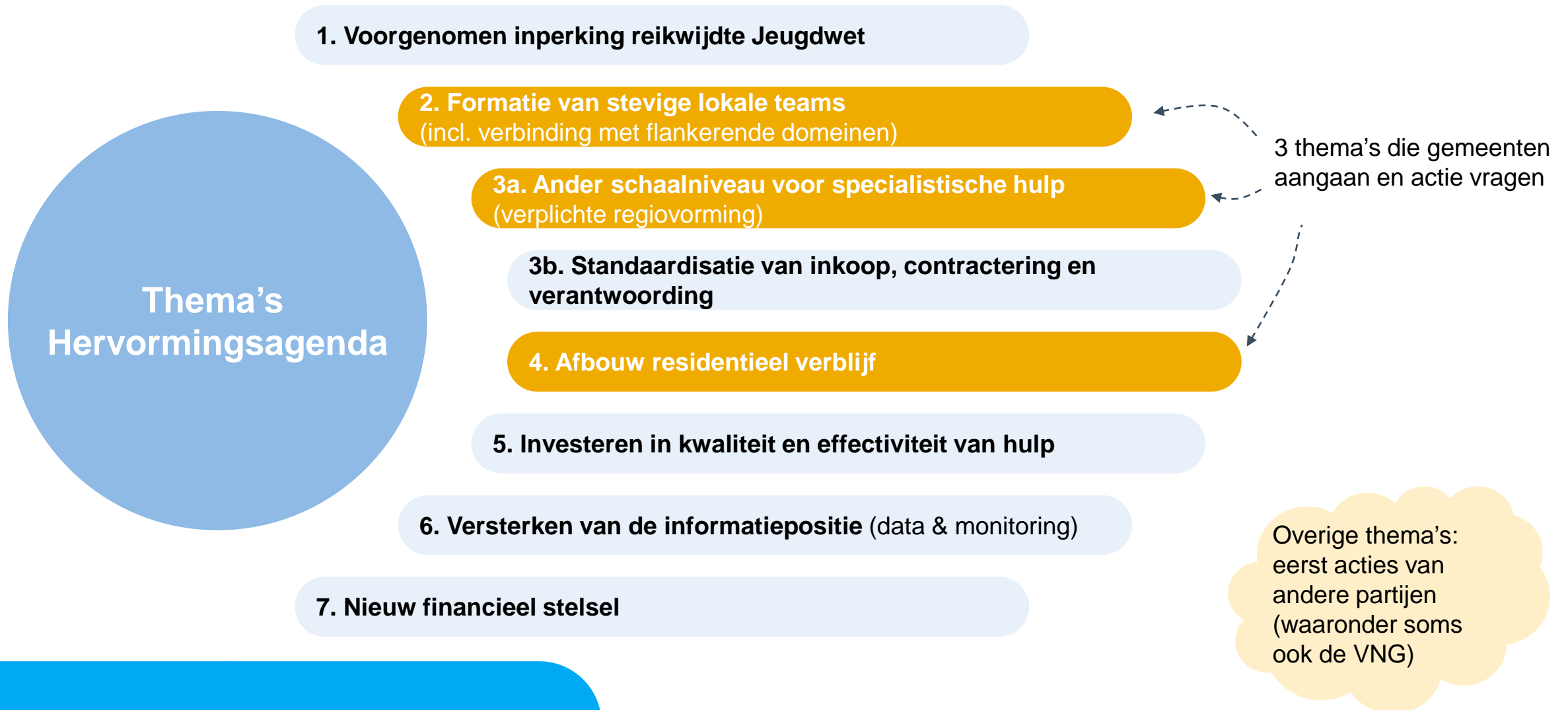
Drie overkoepelende lijnen die met elkaar de gewenste beweging vormen:

1. Samen eraan werken dat jeugdzorg niet meer nodig is
2. De zorg die wel geleverd wordt, moet goed zijn
3. Vereenvoudigen van de organisatie van zorg/hulp

1a) Thema's Hervormingsagenda en de drie thema's die direct actie vragen van gemeenten (2/2)

Bij overige thema's eerst andere partijen aan zet

- (Landelijk) implementatieplan ontwikkeld, samen met de vijfhoek
 - Belangrijkste stappen die gemeenten, regio's en andere betrokken partijen moeten zetten
 - Tijdpad
 - Afhankelijkheden (bijv. wetgevingstrajecten)
- VNG Realisatie voert in Q2 2024 een uitvoeringstoets uit op dit Implementatieplan

Download op: www.vng.nl/hervormingsagenda

Dit is een levend document, dat periodiek wordt bijgewerkt.

Financiële maatregelen

- Er zijn ook acties met financiële consequentie die wat los staan van thema's
- Bijvoorbeeld:
 - Beperken verwijzen naar ongecontracteerd aanbod

Handreiking concretisering

- In 'handreiking uitvoering maatregelen Hervormingsagenda' is geconcretiseerd wat er voor die maatregelen gedaan kan worden.
- Bijvoorbeeld:
 - Geef verwijzers actief inzicht in wat gecontracteerd aanbod is

Bijlage 2
Maatregelentabel en verantwoordelijkheidsverdeling Hervormingsagenda

	Verantwoordelijkheidsverdeling Rijk en VNG*	1 eind besparingsdoelstelling										
		2023	2024	2025	2026	2027	2028	2029	Structuraal	Raming met meer onzekerheden omgeven	Maatregel haalbaar	
Versterken normale leven/veerkracht jeugdigen en hun omgeving (B16)	Rijk en VNG	-	-24	-49	-73	-97	-121	-121	-121	-121	-60	-61
Afbakening reikwijdte (B2)	Rijk en VNG	-67	-67	-67	-210	-210	-210	-210	-210	-210	-75	-26
Invoeren doorbraakmethode (B15)	VNG	-75	-75	-75	-88	-88	-88	-88	-88	-88	-	-6
Brede invoering jeugdconsulenten bij de huisarts (AEF rapport, bijlage E.1)	VNG	-49	-49	-49	-49	-49	-49	-49	-49	-49	-37	-37
Bepeking verwijzingen naar ongecontracteerd aanbod (B12)	Rijk en VNG	+15	+15	+13	+11	+6	-6	-6	-6	-6	-	-
Regionalisering (B3)	Rijk en VNG	+23	+47	+72	+60	+65	+28	-	-	-	-	-
Voorkomen en verkorten residentie zorg (B17)	Rijk en VNG	-6	-6	-6	-26	-26	-26	-26	-26	-26	-73	-73
Fictiekosten voorkomen en verkorten residentie zorg (B17)	VNG	+1	-28	-62	-79	-72	-73	-73	-73	-73	-24	-24
Normaliseren voogdijondersteuning (B18)	Rijk en VNG	-12	-14	-16	-17	-24	-24	-24	-24	-24	-224	-7
Selectie en contractering (B5) (gecorrigeerd voor interferentie B6)	Rijk en VNG	-112	-112	-112	-224	-224	-224	-224	-224	-224	-	-37
Tariefdifferentiatie (B6)	VNG	+1	-3	-5	-7	-7	-7	-7	-7	-7	-	-
Standaardisatie uitvoering (B23)	VNG	-37	-37	-37	-37	-37	-37	-37	-37	-37	-	-
Verenoudiging productcodes (BV)	Rijk en VNG	+4	+7	+9	+12	+13	+13	+13	+22	+22	-	-
Correctie begrotingsstand		+28	+59	+119	-101	-97	-18	-	-	-	-	-
Investering kwaliteitsagenda en kwaliteitscyclus		-376	-374	-374	-961	-1017	-1017	-1018	-1018	-1018	-182	-638
Kasschuif												

Totaal ind. investeringen en technische mutaties

* Bij de uitvoering van deze maatregelen zijn uiteraard ook andere partijen noodzakelijk. Dit geldt in het bijzonder voor partijen die bij verwijzing een rol spelen. Deze tabel focust alleen op verantwoordelijkheidsverdeling Rijk en VNG.

De Startfoto's en het vervolg

2a. Startfoto, aanleiding en functies

ALV dd. 1 juni: vaststelling Hervormingsagenda: 3 moties:

1. Implementatieplan (medio november 2024)
2. Uitvoeringstoets (na startfoto, Q2-2024)
3. Startfoto (april 2024)

Startfoto

- Inzicht in uitgangssituatie regio (gemeenten) Hervormingsagenda
- Knelpunten/ondersteuningsbehoeften
- Idem best practices

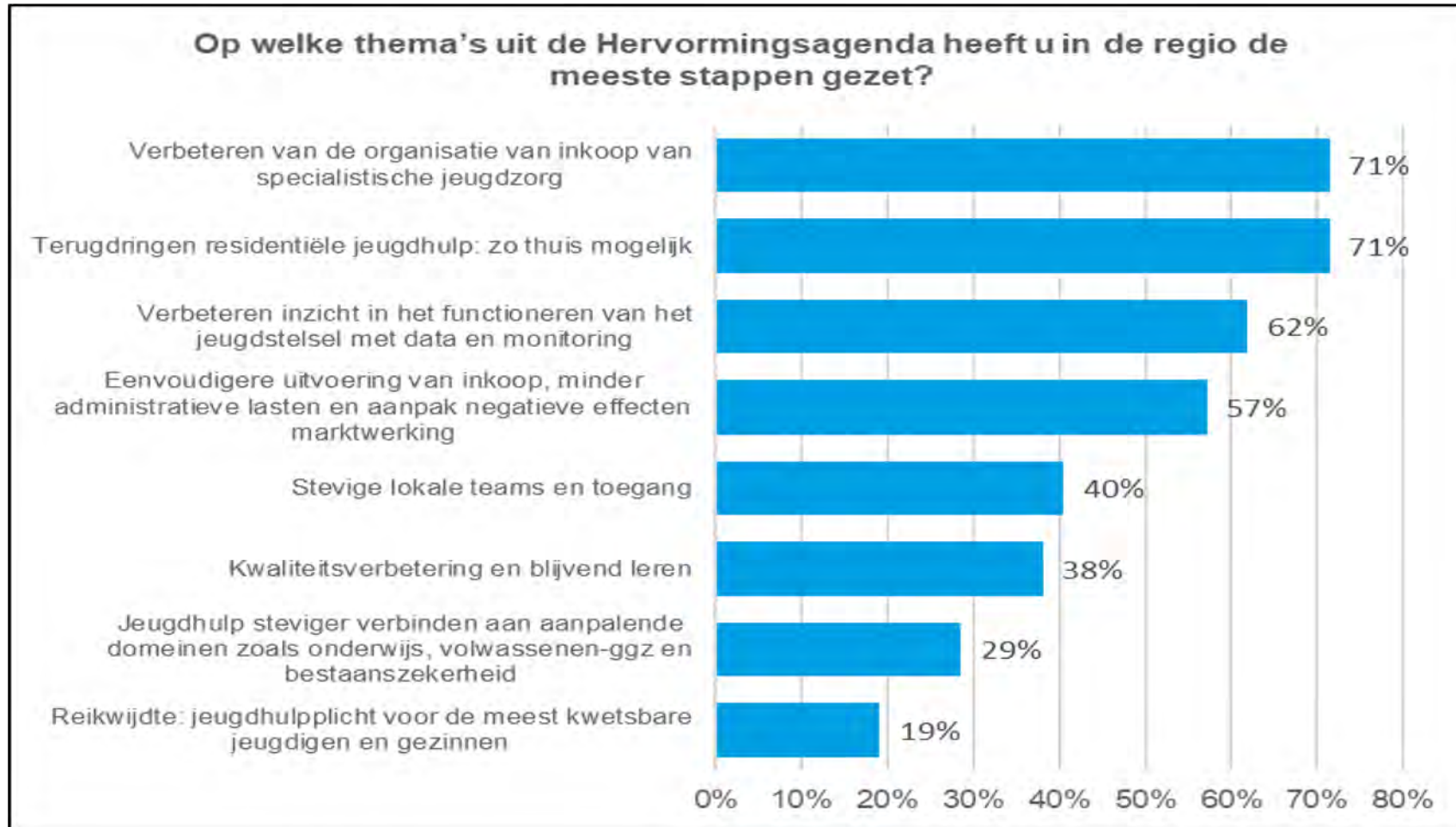
Opvolging Startfoto's

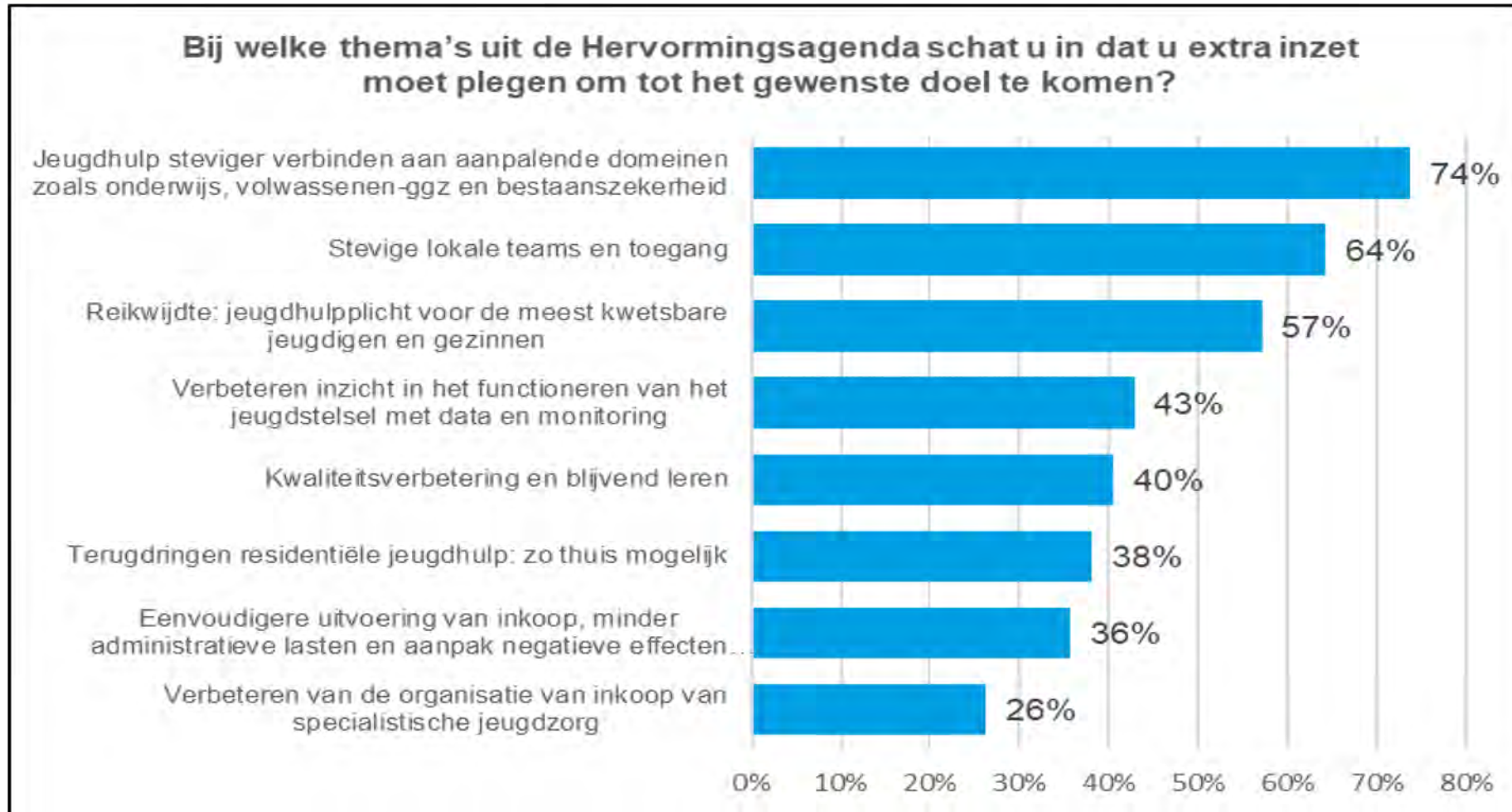
- Vertalen naar aanpak regionale/lokale uitvoering HVA in samenhang met Implementatieplan
- Betrekken inzichten bij inrichten ondersteuningsaanbod Rijk/VNG
- Onderling delen van inzichten en best practices in bestek Leren en Ontwikkelen (J42, BJ42)
- Kwalitatieve inzichten meenemen in 'betoog' voor deskundigencommissie

2b. Startfoto, proces

- **Processtappen:**
 - December / januari: Vragenlijst ingevuld door regio's en gemeenten (met vijfhoek)
 - Januari: Analyse van de vragenlijst -> programma voor regionale startbijeenkomst
 - Januari / februari: 10 startbijeenkomst met deelname van de vijfhoek (> 1.000 deelnemers): kwalitatieve verdieping van de 'eigen' regionale situatie en opgave en bijbehorende ondersteuningsbehoeften
 - Maart: Reflectie regio-adviseur en regiomanager op de uitkomsten startconferentie
 - Maart: Inrichting van de startfoto = uitkomsten analyse vragenlijst + uitkomsten regiobijeenkomsten
- **Eindresultaat 2 producten:**
 - Startfoto per regio (42 rapportages), vertrouwelijk, te verspreiden per 22 april a.s.
 - Meta-rapportage (op basis van 42 foto's), openbaar per 22 april a.s.
 - Daarna o.a. bespreking in regio's, J42/BJ42, alsmede in Stuurgroep Hervormingsagenda Jeugd en Bestuurlijk Overleg

2d. Bevindingen

1. Er is bij gemeenten en regio's een sterke focus op het belang van de Hervormingsagenda en de goede en voortvarende uitvoering daarvan (respons: 95% regio's en 87% gemeenten, > 1.000 deelnemers conferenties)
2. Over de volle breedte van de agenda leveren gemeenten en regio's een stevige inzet, uiteraard met verschillen per thema
3. Grote inzet laat onverlet dat er extra inspanningen nodig zijn om de doelstellingen van de agenda te realiseren en gemeenten en regio's daarin om ondersteuning vragen
4. En zij risico's en obstakels ervaren die (grotendeels) buiten de eigen invloedssfeer liggen en welke om bestuurlijke aandacht vragen om doelstellingen Hervormingsagenda te realiseren

2e. Vervolgstappen

1. Primaat voor de uitvoering ligt bij de regio's en gemeenten, samen met de partners uit de vijfhoek; gezamenlijk eigenaarschap
2. Inrichten van ondersteuningsaanbod dat aansluit bij de behoeften
3. J42 en BJ42 sterker positioneren als 'podium' voor samenwerking en gezamenlijk leren en ontwikkelen
4. Versterken van de communicatie naar de regio's en de gemeenten
5. Uitwisselen van best practices met rol J42/B42
6. Investeren in de relatie naar de vijfhoek en gezamenlijk eigenaarschap voor de uitvoering
7. Bestuurlijke aandacht voor risico's en obstakels die zijn gelegen buiten de invloedssfeer van regio's en gemeenten

2f. Risico's & obstakels buiten invloedssfeer gemeenten en regio's

- De schaarste op de arbeidsmarkt en de impact daarvan op de uitvoering van de agenda en het tempo daarvan,
- Het belang van ruimte voor (lokaal) maatwerk en de bijbehorende verworvenheden,
- De verbinding van de Hervormingsagenda naar andere grote beleidsopgaven en uitwerking daarvan,
- Wet- en regelgeving die ketensamenwerking belemmeren,
- Ervaren fricties binnen het jeugdhulpstelsel vanwege problemen elders in de keten (onderwijs, volwassenzorg, inkomen en wonen) en
- Het vraagstuk van de bekostiging: er bestaan – mede kijkend naar de uitgavenontwikkeling - grote zorgen over de haalbaarheid van de bezuinigingen en het ervaren gebrek aan ruimte om te investeren.

De deskundigencommissie en kabinetsformatie

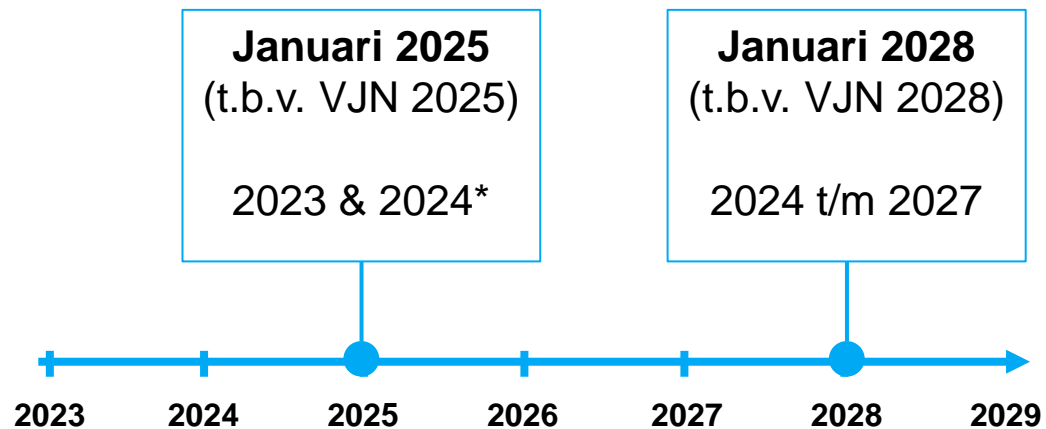

- Vertrekpunt is advies Commissie van Wijzen (2021): €1 mld besparing vanaf 2027
- Maatregelen agenda zo goed mogelijk kwantitatief gevalideerd
- Voor deel van maatregelen overeenstemming over mogelijke haalbaarheid (€ 650 mln), overige deel geen overeenstemming (€ 380 mln)

- Rijk en VNG spannen zich volledig en gezamenlijk in om Hervormingsagenda uit te voeren en doelstellingen te halen
- Financiële maatregelen worden voorzien van implementatieplan met taakverdeling

- Jaarlijkse monitor en bestuurlijk gesprek over inspanningen en effect
- Wijken inspanningen en/of effecten significant af, dan mogelijke aanvullende beheersmaatregelen
- Monitor dient ook als input voor deskundigencommissie

Deskundigencommissie zal **zwaarwegend advies geven** ten aanzien van de uitvoering van de maatregelen en de gepleegde inspanningen, mede in relatie tot de uitgavenontwikkeling.

* = 2024 prognose

Samenstelling: commissie bestaat uit 5 leden

Tamara van Ark
(voorzitter)

Han Polman

Onno de Zwart

José Lazeroms

Bernard ter Haar

3b. Rol en opgave van de deskundigencommissie (2/2)

Advies over:

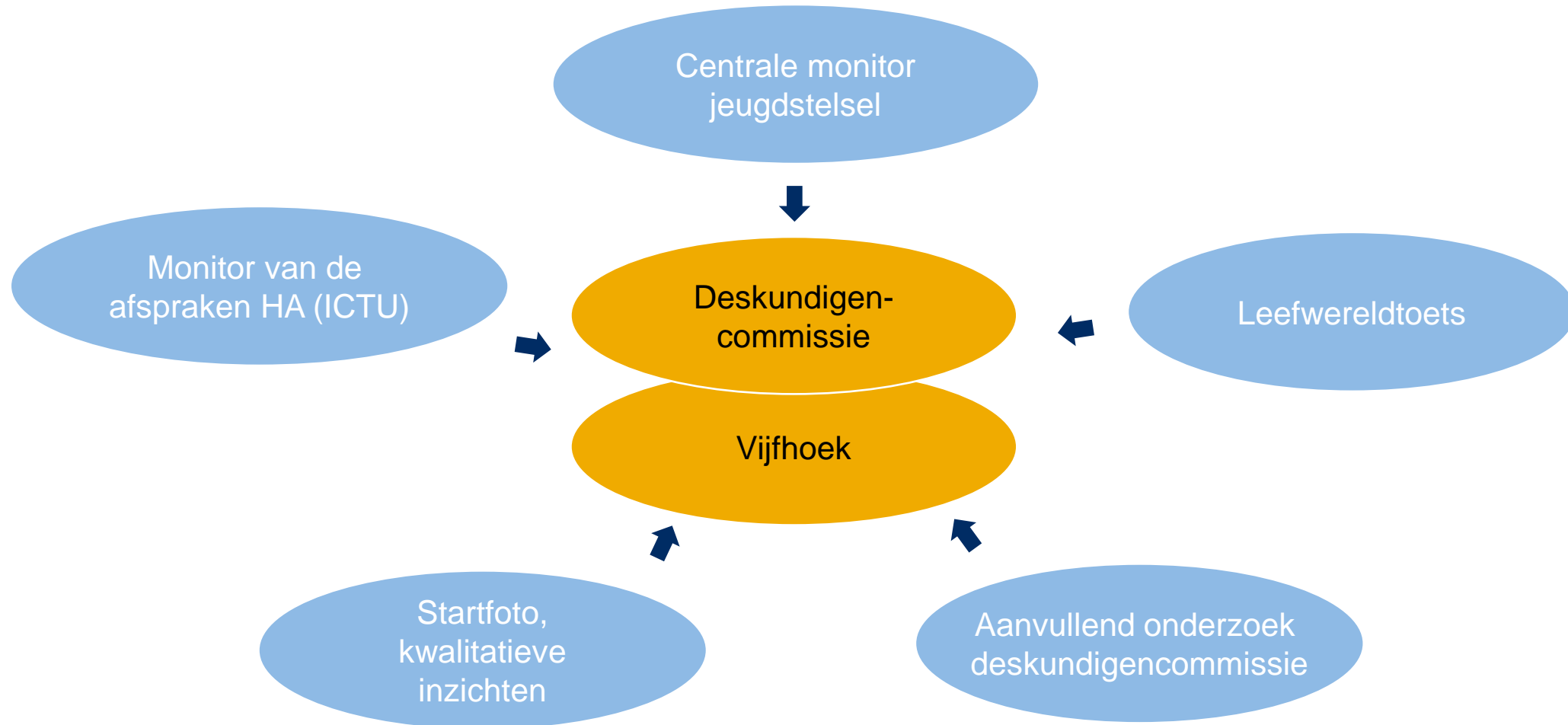
- Beoogde beweging.
- Afspraken, inspanningen en opbrengsten.
- Relevante ontwikkelingen over uitvoering en kosten van het jeugdhulpstelsel.
- Uitgavenontwikkeling die afwijkt van overeengekomen meerjarig financieel kader*

Principes te hanteren bij advies overschrijdingen:

- Financieel risico naar rato van niet geleverde inspanning voor rijk en gemeenten.
- Gemeenten verantwoordelijk voor doelmatige en doeltreffende uitvoering.
- Gemeenten dragen financiële verantwoordelijkheid voor bovenwettelijke initiatieven.
- Onvoorziene omstandigheden en autonome groei vallen onder verantwoordelijkheid van het Rijk.

* = met in advies aandacht voor o.a. (*) CPB middellangetermijnraming; (*) mate waarin aanpassing structurele reeks aan orde is; (*) bredere gemeentefinanciën.

Monitoring ten behoeve van vijfhoek en deskundigencommissie

3c. Oproep om mee te werken aan twee uitvragen ten behoeve van deskundigencommissie

Nu invullen: Monitor van de afspraken (uiterlijk 31 mei)

- Monitor van de afspraken is één van de instrumenten om deskundigencommissie informatie te geven
- Vragenlijsten gebaseerd op afspraken Hervormingsagenda, gebaseerd op wie is verantwoordelijk voor wat:
 - Gemeenten
 - Regio's
 - Rijk
 - VNG
 - Etc.

Dus: één vragenlijst voor individuele gemeenten en één per regio (en één voor rijk, etcetera...)
- Oproep: invullen vóór 31 mei 2024
- Meer informatie:
 - Zie [ledenbrief 11 april 2024](#)
 - Terugkijken startbijeenkomst via venster-monitorhajeugd.nl

Vooraankondiging: Uitvraag financieel beeld 2023 en 2024

- Deskundigencommissie moet in januari 2025 oordelen over financiële situatie in 2023 en 2024 (timing vanwege VJN).
- Echter, niet zonder meer goed beeld van financiële situatie:
 - Meerkosten voorliggend veld: Iv3 is niet voldoende (mede reden waarom onderzoek AEF 'Stelsel in groei' nodig was).
 - Cijfers 2024 niet tijdig beschikbaar
- Daarom: extern onderzoek om financieel beeld te creëren → (1) meerkosten voorliggend veld en (2) prognose 2024
- Bij deze vooraankondiging dat dit eraan komt, wordt nu aanbesteed, uitvraag vóór zomervakantie.

2025:

- €500 mln toegevoegd aan gemeentefonds om taakstelling coalitieakkoord Rutte IV niet te hoeven invullen

2026 en verder:

- Demissionair kabinet komt in augustus 2024 met wetgeving om eigen bijdrage per 1 januari 2026 in te kunnen voeren.
- Reactie VNG:
 - Bezorgd om 1,5 miljard besparing; eigen bijdrage heeft grote impact op gezinnen
 - Tevens toetsing praktische haalbaarheid 2026

Inzet bij kabinetsformatie:

- Aansluiten van financieringsstelsel op afbakening (regionale) specialistische versus lokale (basis) zorg, in lijn met AmvB zorgvormen